

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙНОМУН УОННА ҮЛЭНИТТЕР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Х а н ы а т
1931 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

№ 122 (4545) 1974 снл. Алтынны 10 күнэ Сманата
чэппизр 2 харчы

Кыстыкка тэрээһин итэбэстэрин туората охсуохха

ССКП оройуоннаабы комитетын уонна үлэнииттер депутаттарын оройуоннаабы Советын холбохуктаах мунньахтара общественной сүөһү кыстыгын тэрийи туһунан боппуруоһу дүүллэстэ.

Бу дымл алтынны 7 күнүнээҕи түмүгүнэн оройуон совхозтара общественной сүөһүгэ оттоохун былаанын 46,4 бырыһыан толордулар—20975 тонна от соботуопкаланы. Ити ааспыт сылтан 1761 тоннаан итэбэс. Атын эбии аһылыктары бэлэмнээһин туруа эмиз мөлтөх. Билигин турутуна 800-тэн тахса гектар бааһынаттан бурдук ото хомуллубакка сытар. Быйыл оттоммут от хаачыстыбата мөлтөх. Уһун ардактарга ыларбыт от каротинын 40-50 бырыһыана суох буолбута чуолкай. Быһа холуйан 4000 тонна от III—IV сорт туруктаах буолуон сөп. Манньк кырымчык уонна мөлтөх хаачыстыбалаах аһылыгынан 17770 общественной ынах сүөһүнү уонна 11840 сылгыны сылтаһаарыга үгүс тэрээһин үлэни ыыты, сүөһүгэ үлэнир кадрдары таба аттаран туруоруу кыстыгы үчүгэйдик атаарыга быһаарар оруолу ылаахтара.

Общественнай сүөһүнү агардас көндөй көхсүн сылтаһаарарды ай-санаа суох буолуохтаах. Кыстык устата хас биридийынахтан төрөлкөй төрөбү ылан ону тыһынаах иити, үүтү ылыны, сүөһүттэн привели ылыны үрдэти хайаан да биир бастакы учараттаах сорук быһыытынан үлэнииттэргэ өйдөтүллүөхтээх.

Ааспыт сыл кыстыгар хас биридий фуражнай ынахтан 851 кг үүт ыаммыт буоллабына быйыл 900 кг үүтү ыыр сорук туруоруллар. Биир сүөһүттэн привели ылы 80 кг тэһиэхтээх.

Ити соруктары ситиһилээхтик толоруу аһылаах сибилитин үүммүт кыстыкка хайдах тэрээһиннээх кирииттэн быһаччы тутулуктаах. Мунньахха бэлэтэммитин курдук, кыстыкка арыый да тэрээһиннээхтик Эрилик Эристин уонна Карл Маркс ааттарынан совхозтар киридилэр. Ол эрээри бу да хаһаайыстыбаларга субан сүөһүлэр турар көтөнноро сиппэккэ таһырдыа сылдыар чакчылар бааллар. Оттон Субуруускай аатынан совхоз идэтигэ кириинэн сибээстэн отделениелартан сүөһүлэри төттөрү таары үүрөн кыстыкка билигин да онуларын буллара илик. Бу күнүргэ 400 борооску сылантан Хатылыга адалылыахтаах, 800 сүөһү Мырылаа уотуга килтириллэхтээх. Онон ордуу ыччат сүөһү кыстыкка кириитэ хойутааһына таһаарылына. Быйыл сана үлэбэ кириэхтээх. Арыылаах хотоно бу ый иһинэн бүппэт туруктаах. Итилэр тэбиилэригэр сүөһү дүүдэнигэ тахсар куттала үөскээтэ.

Мань сэргэ хаһаайыстыбаларга ааспыт балаһан ыйыгар ынахтан үүтү ыаһын таһнары түстэ, 43 сүөһү көнүүнэн өллө. Үүт валовой ыама 33 тоннаан аччаата. Бу бэрдэ суох чакчылартан сөптөөх түмүгү кэмигэр огостуу эмиз кмаллыбата. Үгүс ферма-

лар кыстыкка кириэн баран эбии аһылыгы, чуолаан сылаас көөнньөрбөнү сизитини иһит-хомуос, тэри уонна көөнньөрбө мизэстэ суохтарынан диэн биричинэнэн сиппэккэ ололорлор. Мөлтөх хаачыстыбалаах кэмчи оту салбаммыт ынахтан туох үүтүн-аһын ылаахпыт диэн толкуйдуулара буолла? Оройуон үүммүт төрдүс кварталга 950 тонна үүтү государствога туттарарын мүнүүттэ да умчумуохха. Үүтү атыылааһынга Субуруускай аатынан совхоз ыарахан балаһаны балаах. Маньаха совхоз салалтат быһаарылаах дьаһалы ылаах тустаах.

Оройуон хаһаайыстыбалара 2000 тонна ходууну, 7800 тонна дулданы эбии аһылык быһыытынан бэлэмнээн сүөһүгэ сизэллэригэр сорууда тиздиллибитэ. Ол гынан баран биир да совхоз итини соботуопкалааһынга чуолкайданмыт былааннара суох.

Төрдүс кварталга сүөһү көнүүнэн өлүүтүн, үүт ыама таһнары түһүүтүн таһаарбат сорук туруоруллар. Государствога 892 тонна бастын хаачыстыбалаах эти стандарт быһыытынан онорон туттарылыахтаах. Маньаха элбэх үчүгэйдик толкуйдааһыт эбии дьаһаллар ылылаллара наада. Совхозтар салалталара общественной сүөһү кыстыгын тэрээһинигэр тахсыбыт итэбэстэри суһаллык туораталларыгар уонна государствоны кытта ахсааны халбага суох толороллоругар соруудаах холбохуктаах мунньах киизг уураады ылына.

ГДР СТОЛИЦАТЫГАР БАЙЫАННАЙ ПАРАД

БЕРЛИН. ССТА. Алтынны ый 7 күнэ—Германия Демократической Республикатын олобор кэрэ-бэлэз күн. 25 сылаабыта бу күн Германия историятыгар аан маннай рабочайдар уонна бааһынайдар социалистической государстволара төрүттэммит. Юбилей үөрүүтүгэр-көтүүтүгэр ССКП КН Генеральной секретара табаарыс Л. И. Брежнев баһылыктаах советской партийнай-правительственной делегация кытыыта бырааһынныкка ордуу улахан суолтаны биэрэ.

ГДР 25 сылын туолуутунан сибээстэн Берлингэ Карл-Маркс-Аппелга национальнай народной армия парада буолла.

Иинн трибунага ССКП КН Генеральной секретара табаарыс Л. И. Брежнев, ГБСРП КН Бас-

таны секретара Э. Хонеккер, ГДР Государственной Советын Председателэ В. Штоф, ГДР Министратрин Советын Председателэ Х. Зиндерман, советской делегация чилиэннэрэ, ГБСРП КН Политбюротун чилиэннэрэ уонна чилиэннэригэр кандидаттар, ГДР Государственной Советын чилиэннэрэ турдулар.

Берлингэ байыаннай парад ГДР национальнай народнай армията Варшаватаабы Дуогабар кытыылаахтара-дойдулар бырааттыи армияларын кытта сарын-сарынтан өйөөһөн республика үлэнииттерин социалистической кыайыларын көмүс-күүргэ, эйэ харыстылыгыга турарга бэлэмн демонстрациялан нөрдөрдө.

КУОТАЛАҤЫ КЫАЙЫЛААХТАРА

Үһүс квартал түмүгүнэн оройуон совхозтарын куоталаһыларын кыайылааһынан Эрилик Эристин аатынан совхоз (директор таб. Р. А. Филиппов, партком секретара таб. Н. С. Дмитриев) аарылына. Бу хаһаайыстыбада ССКП райкомун, райсовет исполкомун уонна таһа хаһаайыстыбатын уонна соботуопка үлэнииттерин профсоюзун оройуоннаабы комитетын көлөрүллэ сылдыар Кыһыл Знамялар туттарылына. Иккис миэстэга Субуруускай аатынан совхоз (директор таб. В. Х. Жейсман, партком секретара таб. А. М. Кривошапкин, рабочком председателэ таб. И. Я. Чичигинов) үһүс миэстэга, Карл Маркс аатынан совхоз (директор таб. С. П. Макаров, партком секретара таб. М. С. Огонешников) таһыстылар.

Совхозтар отделениеларын куоталаһыларын Эрилик Эристин аатынан совхоз Халлардаабы отделениета (управляющая Н. И. Дьячкова, Совет исполкомун председателэ М. М. Мартынов) кыайылааһынан тахсан эмиз көһөрүлэ сылдыар Кыһыл Знамялар наараадаланына. Иккис миэстэни Чакыр, үһүс миэстэни Хайахыт отделениелара ыллылар.

Ыаннык фермалар куоталаһыларын түмүгүнэн наар Эрилик Эристин аатынан совхозтан «Юбилейнай» ферма коллектива хас биридийынахтан 2269 килограмм үүтү ыан бастаата. Биридийынахтан—1962

килограмм үүтү ыабыт Сэман Сайылыгын ферматан иккис, 1938 килограмм үүтү ыабыт Валентина ферматан коллектива үһүс миэстэ буолдулар. Биридийылаан ыанньыксыттартан фуражнай ынахтан 3539 килограмм үүтү ыабыт А. Т. Кузнецова бастакы, 2535 килограмм үүтү ыабыт В. К. Тарабукина иккис, 2430 килограмм үүтү ыабыт Л. И. Ноева үһүс миэстэ буолдулар. Сайылыгы төрт ыйга ныйрэй көрөөччүлэр куоталаһыларын ныйрэй абиллитин 64,6 килограммга тиздилбит А. А. Сивцева бастакы миэстэга, 62,2 килограмм абиллэрин ситиспит У. Б. Сивцева иккис, 59,3 килограмм абиллэрин ситиспит И. А. Телстоухова (бары Карл Маркс аатынан совхозтан) үһүс миэстэга таһыстылар.

Оттуур эвеналар куоталаһыларын түмүгэ таһаарылына. Оно кыайылаахтарынан манньк эвеналар аарылынылар (биир киһитигэр тиксиптиһэн тонна):

- Д. Д. Егоров (механизированнай агардаах) — 71,2
- Н. Г. Слепцов (механизированнай агардаах) — 33
- В. П. Седалищев (көһө эвената) — 55
- И. И. Саввин « — 27
- Е. Н. Местников « — 24,6
- В. Н. Григорьев « — 21
- Н. Н. Афанасьев (илии эвената) — 14
- Г. Н. Минин — 12,8
- И. Е. Понменцев — 12

Хаһаайыстыбалар, отделениелар, фермалар, биридийылаан ыанньыксыттар, ныйрэй көрөөччүлэр кыстык айдарыгар социалистической куоталаһы тэрээһинан өссө тупсараллара сорук быһыытынан туруоруллар. Маньаха маннайгы сүһүөх партиянай, комсомольскай уонна профсоюзнай тарилталар, олохтоох Советтар куоталаһык үс-дүбүлэтин онорууга, абаһаа-лестибэлэри ылынарыыга, олохтуолан иһиллэрин хонтуруоллаһынга, түмүктэри бириэмэтигэр таһааран иһитэ ахсаабат бөлөхтөлөрүн үүрүөх тустаахтар.

ОРОЙУОН СОВХОЗТАРЫГАР СҮӨҤҮ АҤЫЛЫГЫН БЭЛЭМНЭЭҤИИ 1974 снл АЛТЫННЫ 7 КҮНҮНЭЭҤИ СВОДКАТА

СОВХОЗТАР ААТТАРА	Үлэниир күнү ахсаана	Эвеналар		Охсуу (гектар)	Күбүһүн (тонна)	Ол иһигэр деленка	Былаан туола %	Солонмо (тонна)	Сылдас (тонна)		Сенаж (тонна)		Эбии аһылык (тонна)			
		барыта	о. к. механизированнай						былаан	туола	былаан	туола	былаан	туола	адыкка	хомуос
Карл Маркс	—	—	—	16687	7033	245	47,8	227	1950	560	2000	—	550	80	32	—
Субуруускай	—	—	—	18194	7863	40	40,3	155	3000	299	2000	—	450	—	10	—
Эрилик Эристин	—	—	—	13889	6078	80	55,2	90	1600	390	1500	—	300	120	58	—
Оройуон үрдүнэ:	—	—	—	48770	20975	365	46,4	472	6350	1249	5500	—	1300	200	100	—

Государственной статистика оройуоннаабы инспектура.

Алга сымлаарыта Саха госу- дарственный университеттар студенттар тутар өтөрөттөрөөн бажараа төрүлүбүттөрө. Бу ий- руот хаһаайчытыбыттар сүткөн улахан суотталаах сөгү замсаа- ын, маңнай сөрөх хаһаайчы- тыбанный салайааччылар өтү- лүртүмүт сөптөөх сынабылы, ойбуоту ылбаха, элөөх мара- хаттары көрсүбүтэ.

СГУ Историко-филологический факультетин «Аргыс—68» этерэтин холобуругар көрдөхкө маңнайгы сыл бу этерэст 37 байыаһа сметанан 11000, иккис сыл «Аргыс—69» этерэст 61 байыаһа «Нам» совхозка хотон тутуугуар 61000 солкубайдыах үлэни өтөрбүттэра. 1970 сыллаахха билиги өрөйүүмүз уруксу Ленин аатынан колхозун Мындагаайытаары участкагар 64 киһи 1000 тобо ыһах сүөһү туураар хотонугар таһаарылаахтын үлэлибүттэра.

Отгон 1971 сыллаахха 81 улаһиттарх тутар өтөрөөт Алексеевский өрйөүөн Ш. Алексеев аатын совхозун Уус-Тааттаабы отделиннегыгар 203000 салкуу байдаах тутууну ыппыта. Өтөрөөт үлэтин совхоз директора, ССРС Верховнай Советын депутата Семен Гиврильевич Жирков үрдүктүк сыаналаабыта уонна бу хамсааһынна өссө сайыннарарта аһырбыта. Ити мугурынына өйөөн, «Артыс—72» эмиэ бу совхозка иккистөөн куһаана сүөхүтүк үлэлээбитэ. Билин сыл-

ларга «Арғыс—73» уиһна «Арғыс—74» Амма оройуонутар урукку Ленин аатынан колхозка көмөлөстө. Быйыл сайын бу итаргэт хас биридии байылаһа 2500 солкуобайдаах үлэни толордо. Ону таһынан итаргэт нэһилиэнньэ ортотутар киһигэр культурнай-массабай, агитационнай үлэни ыытта.

төрийн, өлүүр салайгачид
сүх буулддагтай, олон шүл
хэлэр өлүүтэр студеныр та
наларар буулд олон явнигх
бол.

Отгон өрөйдүн үс савхастарын
салайлааччылары студентский
түтөр этерээккэ сыйманы дэппе
туусаран, сөптөөк усулду буулан
төрийэр, кинилэр үлөлөрө үрүдү

гэр матырийаалынан сите хиаг чылаабатын гүмүгэр бу объек ка икки сайын устата үлэлээби та. Оттон быйыл ИБСЛКС рай кома тутар этэрээти Эрдири Эрнстони аатынан совхоз Хоп төвөтөбу отделениетатар подра тутуфутугар үлэлэтэртэ быйлаа- быта. Бу Михайл Дычковский командирдаах 18 чилиэннээз тутар этэрээт үлэтин балаачта ийгилнилээхтик түмүктээта. Бастаан үлэ дуогабара түһарсилли- быта. Совхоз этэрээти олоор дьинэн, бородууктаан, туттар төрилинээ уонна матырийаалы- нан хааччыларта, оттон этэрээт тутууну үрдүк хаачыстыбалаах- тых ыктарга өбөөһинистеүминит- тара. «Совхоз силлэтата бу этэрээт үлэтин төрийдэргэ тутуу прора- бын Н. Г. Пестеревн сыһар- быта. Ол араэри таф. Пестерев өтүттөн бу одолор этэрээттэрэ- диэн чорбочу тутан кыһанын, сүбөлөөһүн-амалааһын дле бу- катын өсөһүлүдүбата. Ол оннуга одолор 2 метр диирнээх. 18 метр уһуннаах түөрт траншеяны хаһыттарга остоолбо уонна дөт- ха бэрэбинэлэр бириэмэлэргэ тиаллэн киллэриллилбэтэхтиртэ сиңкэя хаалбыттарга. Траншея- ларга ардах уута туолан үлэ- лиргэ төбө да шараханан үр- дүнөн, одолор туруван үлэлээ- нэр иккистээн хаан бүтэрнэхти- ригэр диири эмнэ 30-ча бэрэбинэ киллэриллэрэ кииллыбыкка, атырдыах мыйы 3 күнүгэр түсүчү ардахтын эмнэ траншеялар сиңиибиттэра. Бу ара канниттэн бэрэбинэ ды киирэн, траншея- лар үһүстээн хаһыллан, 21 өс- тоолбо түһэридиннэ. Дьаһинан

бэрэбинэ кажыгар киирбэтэ бу-
лар, остодоллору туруоруу
ыйыан ортотугар бүтүү ага. Ону
баара үс төгүл хос-хос үдэлээ
атырдах ыйыан 30 күнүгэр бү-
түрдилэр. Онон бу быйыл олох
бүтүүхтөөх объект прораб Пес-
терев Н. Г. тэрэбинэ суогунап
үлэрэ киирбэтэ. Оволор уунча
хонук иһитэр прогоннарым,
эбүлөрүн, эбүс хаппахтарын
түһэрэп, эркинин туруоран бү-
түрдилэр. арай подвал үрдэ са-
быллыбакка хаалла. Билинэ
сепхэс салаататы 40-50 тонна
хортуонпубу ханна кыстатар
туһунан тоботун илдьэ сыһынар
буолуохтаах. Бу итэрэст үлэтин
септөөхтүк төрийбэккэ, объект
үлэрэ киирбэккэ хаппахтын
таһааран, быйылгы хортуонпуй
үүнүүтүн, харайыгы ыраахат-
тары уоскаппитин иһин таб.
Пестерев эппиэти сүүгүүхтөөх.

Үөрэнзэвччилэр тутар этэрэгтэри тэрийн хамсааных, эс, хиллэх хамсааны бузарын дагаастырта бары партийнай, комсомольский тэрилтэлэр, бияр-диплээн студентеский тутар этэрэгтэртэ сымдыбыт энтузиастар кыһаллаа үзэлнэх кэригтээхтэр. ИБСЛКС райком бары партийнай, комсомольский тэрилтэлэр секретардарын, окуолалар директордарын, хайаа-ймытыбалар аалайаачыларын үөрэнзэвччилэр ортолоругу тутар этэрэгтэри тэрийн хамсааны-ныһ ойууллэрингэр, тэинтэлэрингэр ыгыраа.

А. ШИШИГИН.

ЫБСЛКС райкомун бастакы
секретара.

**Үөрэнээччилэр тутар
этэрээтэрин тэрийи —
олох нөрдөбүлэ**

Итайн хордох, студениэр үлэлэрин үчүгэйди тэрийдэхэ үөннэ хаахайметыбаннай сала-бааччы ойүүр буолларына, кинилэр үлэлэрин кэдыүүнэ жүнүр-сүөх уруутар кыахтаах. Ол эрээри быйыл сайын бийиги оройуон-мутугар биир да студенческой тутар этэрээт үлэлэбэтэ. Того? Былырын сайын уруксу Ленин аатынан колхозка СТУ медицин-ской факультетин 50-ча кини-лэх этэрээтэ калын баран, тэрээни мөлтөдүтпэн алына үлэ-тэ тахсыбаста, оттон маллы, биир усулуобуйага өлөрөр Эри-лик Эристин аатынан колхоз студениэри олус бөркө тэрийэн үлэлэһитэ. Ойон уруксу Ленин аатынан колхозка салайта тутар этэрээт үлэтин үчүгэйдик тэ-рийбэтэ, тохто дээн, студенчес-кай тутар этэрээттэр уобаластаа-ры штабтара бийлэхэ биир да этэрээт кылпакка быһааран түрүр.

Ол эрээри билиэхэ тутар
этэрээтэр үлээрин сыналлар.

табаары болжол, барыстаах буу-
таары хааччылар сөрүктээхтэр.
Маныаха сорох уруугу сала-
бааччылар курдук остуеннар
уусулубуйалара үгүһэ бэрт,
иэмнэйбэр, быдан ордуурар,
дизин паппаһым суох буолуох-
таах.

Билээн турар, билигин студентической тутар атарзэстэр бэ-
вапарин үлэлэринэн улахан ту-
валаахтарын олоххо дахааста-
тылар. Кинилэр хэлбурдарынан
оройуонига оскуолалар үрдүкү
кылаастарын, СИТУ үөрэнээччи-
лэрин ортолоругар бу хамсаа-
һыны пропагандаллаһын уонна
төһөтүн соруутка тураллар.
Ыһиги биларбигитинан, үөрэнээч-
чилэртэн тутар атарзэстэ тэрийбэр
үлэлэтин 1972 сыллаахха Му-
гудайга сараламмыта, Ии иһин
на өбөлөр оскуола оромүөнүтүн
о.д.а. үлэллиллэрэ. Бу бастакы
атарзэст бийатин үлэтигэр-хамна-
һыгар эмне үтүс ыарахаттар
көрсүбүтэ. Ол күрдүк атарзэст
50 миһэтээх дьапыр түтүтүтү

КОМСОМОЛ ОЛОБОР УЛАХАН СУОЛТАЛААХТАР

Сотрудники комсомольского райкома бюрога проинформировали комсомольский гарнизон о свершении отчуждения быльбардских мушкетеров доиммунных тулчанок боннуристарем кардо. Бу боннуристарем бюрога райком тулчановат отделарын сибидиссайдере Светлана Максимовна, Василий Носельский и доиммуналары.

[illegible]

Бу — аллелопатияга тамланганасан ётиб?

хашмыгтар комсомолчтарын үүрэгжээ мөн, бүрэлтэн ухуу, сэрэл комсомолчтар мадагдалтайгаар өөрсөн бэлгэдэлтэй сүтээхтэй оюуныгүрээлэлтэрэ болуун, Совершилимтэ тэрлэлээрэ 100-тэн талсн комсомолч агуулуудын агуулаа сүлдэр. Ол эбэтэр итгичэ комсомолчиднэ хамна барьит-халбита тэргэйлэмэти. Амардас бу дхалын манхайн сүхтэр комсомолч тэрлэлээр сөрөтөрдөрүн үзэлээр хайдагын-туоуун сүхтэн халбэр.

Бишр струм итгэрхднэн үүс
ломсомолцтар общественнай
соруудатари суога бичиннэ. Эрл
хуа Эрмстни эдтннм сохоз
Хадвардаагы отделениетын ном
сомолскай тарилатигээр 46 ном
сомолец учуомка түрарыттан
дон курдук агара—23-на общес
твеннай новоруускаалаа. А Отгон
Субурууснай агтмнм сохоз Кы
таинахгаагы отделениетын ном
сомолскай тарилатигээр 60-тин
гайса номсоял чилэинтүн
Ю-гар эр талгатыгар, Сылмтн
76 номсомолцутан 6-эр-6-эр
общестееннай сорууд тгэрдили
битин түрннм быкаарматн со
стб?

Бүрх сүврийн шаталцагчид өөрийн бичижээд хэргээрээ дайнгааран гуран, биги хамсаа ухальскай тэригээр шалы бортуурагчид шираталларгаар уулна хамсаа райномун алкаратын огсугтан секретардараа н дахилн кууһурдалларгаар элэл хамсаагаар.

Отчуоттуур-бымбардыыр кол-
соголськай муньмат--бу эр
буоннааи колсоголськай та-
рилгаа проты эмигэттээ зам-
нааһыа. Бу таппастыа саала-
лымтэн багача айысар от-
чуоттуур-бымбардыыр муньма-
тар 10 тарилгаа барыахтаа-
рыттан 9-гар эрэ буолуутааы-
лар. Ону даһын сорог сире
(Карл Маркс патһыам сөхтөс
Бахсытааһы отделеһиеттээр)
болдосомну кэһтэн кайарула-
һыт муньмалар.

Бастакы жинноваттар тузу кор-
дорчулар? Миньнаха сымдын-
га быдыл орунко сындардаар
тамсапым талсыбыт нурдук.
Ол эрээр миньнаха эпизиттэл
миньнаха калган баран булган
дооакы урустар тал эртан, ба-
заларин горилталарин узатин-
ламнойем мыртатан тутунча-
лар. Уюк атталыбыт го-

085. Жигиньастары эмгэгтэй
олбит комсомолчтар 25 бири-
дсийнхэр эрх тал зэвх. Ону да-
дныг үгүстөр принципдөөсөөний
характердөөтгүүх, нээр хүнлээни
рээдээр-хэмжээстэрийн нэрлэ-
гын тухууан хэмжээтэй тэгмэ-
лэр. Ол онуугар комсомольскай
тэрлэгтэ үлэгтүн, нийн итгээтэ-
рийн, хууц сөгк бээрлэн туугары-
нхн тал згүн, сүүмү бонхурууш
көтөдүү мөлгөх. Бу аггүгээ нэ-
тэн үгүстэр хууцу омурдлаары.

Райкоп бюрата итгэлтгүүр-
бүлбэрдинэр хүнийнхтэр бидмэ
МБСЛХС ХҮН сьедни конит-
тэн авч бастаан шимтэллэ-
рын, олон сьезд уурасгарын
олонх килээрнхэ тух элэ са-
га суурэн кириэхээдэн—бу-
гунну көрдөбүл олгоха тухла-
нарын эсэс тэгүс тохололоо
балкэтэгэ. Дьэ итгилхэ бары
комсомольскэй гөрлөгтэр, биш-
дингаан комсомолетар сурун
болжолоторун, уурууталетар
уонна тух бэр үлэн олгоха
туһайнхтаттар.

С. ЗВЕРСТОВ,
ЫБСЛКС райкомун
бюротун чилизиз.

Тува улэһиттэра 1919
сыллаахха бэйэлэрин тап-
таллаах дойдуларын кө-
мүскэлүн иһин геройдуу
кыргыһа сылдьан албут
кыһыл партизаннар кө-
риэстэригэр Кызыл куо-
ракка пааматынньык ту-
руорбуттарын бу снимокка
көрөбүт.

А. ПОЛЯКОВ фотота.
ССТА фотохрониката.

Агитаторга, политинформаторга қома

ОРОЙУОН СОВХОЗТАРЫН СҮӨНҮ ИИТИИТИГЭР 1974 СЫЛ

	Ынах сүөлү				Оз инигэр мнах				Смгы				Оз инигэр биз				Ынах төрөтө		Ынах сүөлү элүүтэ		Оз инигэр ниярэй	
	былаан	туолла	%	1973 с. ±	былаан	туолла	%	1973 с. ±	былаан	туолла	%	1973 с. ±	былаан	туолла	%	1973 с. ±	1973 с.	1974 с.	1973 с.	1974 с.	1973 с.	1974 с.
Кара Маркс	6070	6463	106,5	+110	2465	2404	97,5	-28	4400	4759	108,2	-171	2190	2216	101,2	+62	1870	1848	264	319	186	159
Субуруускый	7130	7734	108,5	+101	2780	2563	92,2	-70	4240	4728	111,5	-95	2110	2035	96,4	+74	1985	2011	238	267	123	119
Э. Эрнстенин	4570	5420	118,6	+6	1855	1809	97,5	-35	3200	3420	106,9	+ 57	1550	1611	103,9	+69	1623	1616	125	151	78	84
Ор. водушын	17770	19617	110,4	+15	7100	6776	95,4	-133	11840	12907	109,0	-209	5850	5862	100,2	+205	5478	5475	627	757	387	362

С У О Т Ч У Т С Э М Э Н

2

сар баһыкыттар үбүстөр уу хаһы-
ны үсөтөн, сылбаай чэйи иһэн ба-
ран остуолларын тула олорунан
фронт сонунун исталлар. Немешкэй
фашистар сэриндэр Волга өрүскэ
тиийбит, Ленин куоратыгар суоһаа-
быт, Кавказ хаһаайыттар чуһаа-
быт Ыраакан кэминергэр агитатор
Семен Собакин комсомолец уоттаах
толоонноох тылларынан кырылган
тулар кырдыгы кэскирэр. Үлэһит-
тэр ортолоругар кырыктаах остуо-
хтары, оһу-сайы күөрттөн биэрэр.
Улуу кыайым туһугар дуулуурдаах,
харса суох үлэс үтүһэр.

Итинник үлэһит сырыттарына
олохтоох Совет исполкомун предсе-
датель Иван Соловьев кинини үн
агынан аанытат. Айаны-сырыны
тулуйар, тиэрдилибит быһааны
өрүүтүн аһарар, нэһиликкэ орто-
тугар ытыктанар эдэр үлэһити со-
тотур үн оройуоннаабы саванатын
инспекторынан өрө таһаарыттар.

Оччоттооу инспектор эбээһини-
ни биэр тыһынан хаччытаама-
та. Нэһиликкэ барарыгар кини
оройуон үрдүкү органнын даһаа-
ларын, ыйымыларын быһаччы тиэр-
дөөччинэн, олоххо киллэртэрэчи-
нэн уонна ол туолуутун көрө-нөтө
сыйдыааччынан буолар. Араас тү-
һүөтү, ол иһигэр байыаһынай хо-
луугу хомуйар, Заемга сурутууну
ылар, Хомуйбут харчытын, арды-
гар куулу мунууан холобурулаабы,
байыта сүтүн-көтөһөн тосбоһоҕо кы-
ларан туттарар.

Итинник сүтүһүрдөөх, харабыла
дизин биэр уостуох булгу тутуу саа-
лаах, табана, ытынан айанынара.
Сөрөһөр сатымылан да ылар. Онук
уонунан-сүүрбэнэн көбүнөн сары
барар. Бүтүн оройуонга инспе-
ктордун дин төрдүүһү эрэ этилэр,
этэргэ дылы, кыыл таба курдук көһө
сыйдыаалар. Кыһыгы буураада
ыларан муус хайытта, хомурах
хаарта саһан хонан туура. Таба
дыама ээһибит, му сымарта кыһан
хаһыат буолбут саваскы быстарымы
көтөр күһүмү хаһытарын сарана
үстүү-биһиги хонукка аччык-туор
айанымыр, саниата астам суолга
өхтө сыйымын, өрүс, үрэх ууттар
быһыттан өлө сыһыт дини бары-
тын билбит Семен Алексеевич Со-
бакин. Ол эрэй-бүрүй аргыстаах да
сыйдыан госуларство кизини биэр
солкуобайы туора туппатада, биэр
сыһыпараны сыһы аспатада.

Трофимский, Араастаах, Быков
Тумулун, Тинт Арыы уонна Кумах
Сут булчуттара уонна баһыкытара
киһини үп-харчы кинитинэн эрэ
буолбакка, олохтоох быһаас пред-
ставители быһытынан көрөөлөрө.
Комсомолец-агитатор кэһеэн кэ-
һитин көтөһөн төһуһаалар. Радио
дин стох, оттон хайыт дин кэмчи
кэмисер кинини ыраах туундара
партия уонна правительство, тыһы
тиэрдөөччинэн сыйааһымылар.

3

Хотуттан төһөн тахсыбыт кол-
хостар дойдуларыгар олохсуйуула-
рын сарана Семен Алексеевич аһар
баларан сөбүдүсөйүтүн кинитик
Советын исполкомун председатели-
гэр тийэ үүхүтэ. Кини ити тара-
лар дойдурун көрдөрүт сыйларыгар
Кытаанах нэһиликкэни түөрт кыра
колхозтара бөлөһүөйүттар. Куль-
турнай уонна өбүһүөннай тутуу-
лар баар буолбуттара. Оттон улахан
хаһаайыстыбада үчүөтү-отчуотуна-
һы дала тутар, кини үбүһ-аһы те-
рүүтү үчүөйдик билэр, финансовай
дисциплиниһини кытаанахтык ту-
тууар кини наада итэ. Онук дыла-
лабыай хаачыстыбалаах үлэһитинэн
Собакин аһыттар, Итиниккэ ки-
ни кылгас күрөс баран, билитин
эһи чигитиммитэ.

Бухгалтериятын дылаата ула-
ханын сатарыбыт колхоз саһа
кылаабынай бухгалтер итинни
билитинэн барыта. Ол сыһы-
ралары савымыаһынынан, ту-
һаһыах докууоннары, кинигэлэри
үлэһитинэн эрэ муһтурданытада.
Колхоз тарылта, хаһаайыстыба от-
түнөн сыһыа бөдөрөөн, онуну бу-
лан, үлэс туһан, дохуота үрдөөн
барыта. Оттон В. П. Харитонон,
И. И. Козанов курдук оройуонни
кэһиги билэр советский-партий-
най үлэһиттэр С. А. Собакин СССР
чигитингэр кандидатынан киирэр-
тэ рекомендация биэрбиттэр. Ити
партийнай муһааһа бухгалтер
ыһыһыт үлэһит, кини быһытынан
майгытын, суоһыан үрдүктүк сый-
лаабыттар уонна ол да иһин ле-
нинский партия байыаһынан буолар
сүдү чигити сүктөрүттар.

Тыа хаһаайыстыбатын тосту са-
һыналарга туһуламмыт СССР Кини
Комитетын 1953 сыл баладан
ыйыаһы Илнумун историческай
гуураһын олоххо киллэрингэ кол-
хостуох маһа улахан өрө көтөүл-
үүһүн турумута. Төрүт да үчүгэй
үлэһитинэн аһырыбыт бухгалтер
Г. С. Инохентьев хомолтолоохтук
өбүүтүн кэһиттэн Собакин Карл
Маркс аһынан колхозка кылаабы-
най бухгалтериянан аһымыта. Бу,
кырдык да, бөдөн, бөрө хаһа-
йыстыба эһи сайдыбыта, туһуөбүтэ
Кырыахтаах хара саһылы көтөрү,
савыныһыан итин курдук кырата
суох дохуоту биэрэр саһа саһа
хаһаайыстыбалар үөскэтиллибиттэ-
рэ. Колхоз аһах техника, электро-
энергия күһүн туһанар кыһаа-
һыта. Ордух сирин өтөрүү көһө-
бүтэ, киниттэн туруктаах үүнүүнү
ылар буолбуттара, сыһыны итин
эһи тосту сайдыбыта.

Ол сыһыа Карл Маркс аһы-
нан колхоз республика бастыһа ха-
һаайыстыбаларын көһөтүгэр киир-
битэ, Норуот хаһаайыстыбатын
сайдытын Бүтүн Союзтаабы
Быһастаһыны кыттылааһынан

4

буолбута, Комбайнер Аполлон Нико-
лаевич Кардашевскай Ленин орде-
нынан, сыйлыгыт Лев Яковлевич
Колесов Улэ Кыһыл Знамята орде-
нынан, кини убайа биригэһинир
Семен Яковлевич Колесов аһи-
тинник орденнынан наһарааһаа-
мыттар. Хас да бастыһа колхозтаах-
тар Быһастаһа медалларын ылар
чиһастаһыттар.

Ити кыайымылары уһаныта,
үлэс-хамнаса ситинилээх буолар-
га кылаабынай бухгалтер С. А.
Собакин уонна кини быһааччы са-
лайар үчүөтү-отчуотун үлэһиттэрэ
кырата суох олугу туһуөбүттар
чыхчы.

Семен Алексеевич, сахалыы өт-
тэххэ, суотчут буолан төрөөбүт ки-
һи. Ол талааны, иһиһэһтэн дойу-
ра кэһи уһтан таһа сыһыага
кин экономикаһа сулууса ба-
һаһа дэһит кэмгэр ордух чаһы-
хайдик көһүннэ. Бөдөнүөбүт Эри-
лик Эрнестин аһынан колхозка
кылаабынай экономиканын олорон
ис-хаһаайыстыбанын аһаһыта
киһин аһылаһын өһүбүтэ. Оччо-
дөөгө харчы дохуоттар киирчигин
сыйдыта саһа расценканы, үлэ
норматын олохтоһуһа үлэс
экономикаһа ырытталары өһө-
бүтэ. Олор олоххо кииринлэртэр
аһах сыратын биэрбитэ.

Экономика болпуруастарыгар
араас өрүттээх өйдөтөр, үөрөтөр,
аһыһыттар үлэһити тыа хаһаайы-
стыбатын оройуоннары управле-
ниһын кылаабынай экономиканын
уонна бу уонча кыһыа кини
кылаабынай бухгалтериянан үлэһит
сыһырытар уһуһааһы кыһын
каһа. Тыа хаһаайыстыбата билит-
ни көрөдүөллэртэр сөн түбө-
һиннэһэн сайдарыгар Эрнестин
аһынан колхоз үчүөт-отчуо-
туһа дылаһыттар республика үр-
дүнэн куоталаһына кыайымылар
буһан үһө тосулун Кыһыл Знамя
ны кыһыта, оттон Калинин аһынан
колхоз иһи-маһастаһыттар оро-
йуонига бу саһа үрдүк таһаһа
туһуһын көрдөрөр. Онно бары ха-
һаайыстыбалар хас ый, квартал
уонна сыл түһүтүнэн түһэрэр от-
чуоттарын түһэр, кинилэр финан-
совай, хаһаайыстыбанын үлэһитин
хонтуруөллүр, туох итэһэ-быһаа
тахсарын барытын көрө-билэ, ону
көһөртөрө олорор аһаһаһа кини
Семен Алексеевич мыһыт сырата-
сыйбата эһи баар.

Кистэх буолбатах, үбү-аһы туо-
ра-маһы туттуу, үчүөтү-отчуоту-
наһы бутуһуу, кыһын да үлэһи-
рэ саһаһын, онон кыайыт-хонну
аһырыта холоуу туһаһаһа, са-
һаһыт да буоллар, таһыһаһыла-
лар. Дыа маһа көһөһүнү управ-
ление кылаабынай бухгалтериян
(Бүтүүтүн 4 стр. нөр).

АЛТЫННЫЫ 1 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Сыһы өһүтэ		Ол иһигэр кулун		Эт оһоһуута (центнер) төмөннөөх ыйаһынынан				Үүт валовой маһа (центнер)				Биэр фуражнай ыһаһтан маһыа (кг)			Үүтү госуларствоһа аһылаһыны (центнер)				Эһи госуларствоһа аһылаһыны (центнер)							
1973 с.	1974 с.	1973 с.	1974 с.	9 ыйдаах быһан	туһала	%	1973 с.	9 ыйдаах быһан	туһала	%	1973 с.	9 ыйдаах быһан	туһала	%	9 ыйдаах быһан	туһала	%	1973 с.	9 ыйдаах быһан	туһала	%	1973 с.	9 ыйдаах быһан	туһала	%	1973 с.
87	85	3	2	4900	4978	101,6	-281	23580	24061	102,0	+1198	1279	1090	85,2	16950	18767	110,7	+1999	4036	4518	111,9	+442				
71	98		1	5600	4968	88,7	+26	25740	24763	96,2	+271	1287	1269	98,6	21100	19149	90,7	+68	4740	4943	104,3	+77				
52	46		1	3900	3880	99,5	+176	23580	25026	106,1	+322	1450	1683	116,1	17050	19328	113,4	+264	3424	3418	99,8	-141				
210	229	3	4	14400	13826	96,0	-63	72900	73850	101,3	+1791	1331	1308	98,3	55100	57826	104,9	+2588	13100	13445	102,6	+46				

Государственной статистика оройуоннаабы инспектураһа.

(Бүтүүтэ, Иннин 3 стр. көр).

хытаанах минитэ, принципнальнай уонна чинчийнэ, итэрэскэ айа-
лэһыннэ суога, государство үбү-
аһын чончу амалынан туһаныта
туруулаһан охсууута.

Семен Алексеевич контуратыгар
эра хайтаран олорбот киһи. На-
роднай контурууа оройуоннаары
комитетин председатели солбу.
Аааччы быһымтынан үтүс рейдла-
ри, бэрэбэркэлэри ытыһар. Ту-
һааннаах тарилтэлэргэ олор тү-
мүктөрүн туруурсан сөптөөх дьа-
һаллары ыллартарар. «Знание»
общество лектора Собакин эконо-
мическай темаларга үтүс лекция-
лары ааһар, оройуоннаары «Сага
олох» хаһыат страницаларыгар ити
бөлүгүрүстэргэ ыстатыйалары ба-

чээттэтэр, киһи ырытыллары өгө-
рөр. Таарыччы арыннааха, РСФСР
ити обществотын Бочуотунай гра-
мотатынан наараадалаһан турар.

Коммунист Собакин—олохтоох
партийнай тарилтэ секретарын сол-
булааччы. СССР райкомун иннин
үлэтир экономикай семинар
пропагандиһа. Ити барыта киһи
общественнай үлэ-э активнайдык
ыстаттаран тэһэ бэйетин биллэрин
үрдэтигэ ахсаабакка үлэтирин
туһулуур.

Билигин оройуон совхозтара
толору хаһаайыстыбанын ахсааһы-
ныгар көмүрө. Итинэ үтүөт-
отчуотунас хаһаанчытаарар да
туһууларга журнальнай ордернай
система олохтоһуон наада. Оттон
итини билэр, сир аһын үлэтири-

тинэн барар бухгалтерскай кадрдар
тийбэттэр. Семен Алексеевич Одь-
луунаабы профтехучилищера уоп-
ускаатын күннэригэр үлэһэн 31
үөрэнээччини үөрөппитэ, киһилэр
бухгалтер иэтин баһылаан тах-
саалларыгар көмөлөспүтэ. Ити киһи
аар специалистар элбээн иһэллэри-
гэр кыһамныгытын өссө биирдэ көр-
дөрөр.

Сотурутаарыта оройуон общес-
твенно С. А. Собакин 50 сааһа
туолуутун бэлэтэһэ. Киһиэхэ ту-
һаанан үтүс үтүө тыллар этили-
нилэр. Ону юбилар куолутунаа
холкутук туттан иһиттэ уонна ин-
никитин да үлэһэбитим курдук
үлэһэм диил судургутук хоруй-
дыта. Киһи онуук тэмэй киһи.
Оттон киһи эра барыта итинник

үчүгэй хаачыстыбааһа буолбат.
Бэйетин 50 сааһыттан уонна
үлэһи аатын ылардыттан олорун
бүтүннүүтүн ааһар-суоттуур идэ-
анаабыт, ыкырдык да сыһынаралар
армилларын командирдыгар тик-
үүмүт коммунист С. А. Собакин
үлэһэбитин туһуру үрдүкү та-
риилтэлэртэн үстэ Бочуотунай гра-
мотанан наараадалаһыта. Биирдэ
саһаахха, арийахха дылы. Ол
эрэри алта эра эдэһа, оройуон
экономикай сулууспатын бойо-
буой саллаата коллективтар эра
буолбакка, үтүс дьон-сэргэ ортоту-
гар үтүө ытыһабылынан туһулар
Киһи курдук суотчут, бухгалтер,
экономист чугас эргин суох буолуо
диин сыһабылы ылар.

Ити буолар дьиниэхэ бочуот,
үрдүк наараада!

П. СЕДАЛИЩЕВ.

СНИМОККА: С. А. СОБАКИН.

Билиэхэ ЭППИЭТТИИЛЭЭР

Хаһыат б. д. алтынны 1 күнүмүэри нүмэригэр «Союзна
сыйон көдөр» дии билиги общественнай корреспондентит
Б. Е. Массев сурга бэчээтэминитэ. Ойно Соловьев наһи-
лигэр почта олус хойутаан тийбэрин туһунаа этилибита.
Сибээс оройуоннаары уездын начальнига М. Р. ГАВЫШЕВ
онуоха манньык эппиэттэһэ:

«Соловьев нэһилигэр почта хойутаан тийбэрэ ыры-
дым. Сыйон олус ардахтаах буолан Соловьев уонна Бо-
лугур нэһиликтэригэр сылдыһыны суебун нэриэтэ,
хамнык да массыналар кыайан тийбэттэр. Мырылаа
почта кэлин ааспыт ый 29 күнүгэр тракторынан ытыл-
лыбыта. Оттон көлөр өттүгэр суол төмүбүнэ эрэ нэ-
сыналар сылдыар ныхахтаахтар».

Вьетнам Демократичес-
кай Республика. Уум-
мүт үөрэх дьылыгар
дойду 37 үрдүк үөрэбин
аведениеларыгар 50 ты-
һынчаттан тахса киһи
үөрэниэргэ.

СНИМОККА: Вьет-Бак-
таабы педагогическай ин-
ститутка литературнай ис-
торическай куруһуок заня-
тиета.

ССТА фотохрониката.

Доруобуйа мунууга

Бүрө да киһини көчигирэспит
ыраас тинистэрэ хайдах курдук
сэргэх дьуһунууларын көрөх-
сиз көрөбүт. Оттон алдыамыт
тинистэрин онторторботох, тинистэ-
рин ыраастаамакка, айахтарыт-
тан куһаран сыт көлөр аэнтон
тэһа хаамаргар тийбэтин.

Тини: марыллара арийахта-
рын да иһин, киһилэргэ төрөп-
түтөр улахан болдомолорун
уураллара эрэйиллэр. Онуоха
саамай тардаммыт марыһынан
карисес—көндөй үөскээн туран
тинис алдыамыта буоларын би-
лэһэтэрин наада.

Карисес сабаланытыгар тым-
ным эбэтэр сылаас, аһымы эба-
тэр туустоох аһа аһымыга тини-
һи ылдыар. Ол дьөлөгөс төс-

кэбэтиттэн. Ону пламбалата
охсуулаахтаах. Иинэ гимматах-
ха, тинис алдыамыта салданар
уонна тинис нервэтин бүтүннүү-
түн хабын уустук сүһүрүү про-
цеһа баран, тохтомо суох ыл-
дыар.

Карисестаабыт тинистэр, хро-
ническай сүһүрүү атын көрдү-
тэһэрин курдук, ревматизм,
бронхиальнай астма, бүүр ы-
рымылара үөдүр биричиннэлэ-
ринэн буолаллар. Киһилэр орду-
куртааха аанньа ыстамматах
уонна ыстымырга кыайан ситэ
сингитилибэтэх ас кырарынан,
куртах ылдыгытыгар тиэрдэл-
лэр. Манньык ас куртах эркини
аалар, марытынынар, ол аһы-
лыгы кытта карисестаабыт тинис-
тэв кригэ түбэһэрттэн кууһу-
рэр. Уонна манньык ас куртааха

быһаанньык буһар, харгытааһы-
ны өгөрөр. Итинник хроничес-
кай гостриттар, иһи-үөһү ы-
рытынынар, хойуу хайтарымы-
тыгар тиэрдэн, оһорос бааллы-
та үөскүүллэр.

Оро тиниэ хаһан карисестам-
рый? Үгөс курдук, 2-3 саа-
тарын ааспыт өлөдөр тинистэрэ
карисестам. 10-12 саатарыт-
тан, ыһырай тинистэрэ бары
тинистэбүтэрин кэһи, карисе-
һынан ылдымы каттаан кууһу-
рэр. Биричиннэтэ араас. Тинис-
тэр быһастарыгар ас тобого
кыбыллан хааларыттан, сыһаах-
тар уонна тинистэр, сөптөөх
балаһаанналар уларыһыла-
рыттан, айылда усулуобуйала-
рыттан, салгыһа, почвада
минеральнай туустар төһө-
руттан, аһылык, аһааһын хай-
дарыттан уонна, биллэн турар,
тинини ыраастык, чөбүдүтүк
тутууттан. Тиниэ карисестаабыт
обо болдомтото суох, үөрөрөр
мөһөйдөтөн олус сыһааһыта
буолар, нервой систематыгар
да орутарыан сөп.

Ого тинини хайдах харыс-
тыахха? Оро тинистэрин уонна
сыһаахтарынан иһи өттүнөн
сүүскэ үлэһэтэрин, ыстамыктаах
аһылыстарынан абатыахха. Ны-
рай, тиниһэр тинистаах өлөдөрү
батырытыллыбыт аһынан аба-
та

сатыамаахха. Яблоконы, морко-
вы, атын да кытаанах аһылык-
тары бэйэлэргэ кирэһ сииллэргэ
наада. Ол киһилэргэ олус ту-
һаалаах. Аһылыкка белоктар,
сыһалар, углеводтар уонна мине-
ральнай туустар сөптөөхтүк
дүөрөлөһүлэрэ үгүөх эра буол-
бакка, тинистэр эһиэ үчүгэйдик
үтүнүлэрин хаачыһар.

Ханньык аһылык тинистэ орду-
куртулааһыт? Туох-ханнык ин-
ниэ—минньытэс астар (сладости).
Минньытэс аһы сибэйт кэһиэ ха-
һыан да айабы сайдыахха эбэтэр
тинини сууноохха. Ого айабын
көндөйүн уонна тинистэрин эрдэ-
тэн ыраастык түгүөхха. Төрөп-
түтөр ыһырай тинистэри ыраас-
тык тутуу, харыстааһын төрүт
(бастааһынай) тинистэри хара-
һымы курдук наадалаһын учуот-
тууллара наада. Нырай тинистэр-
га аһааһымыта суох сыһаанна-
һы төрүт тинистэр буортулаһы-
ларыгар тиэрдэр.

Ого үс сааһыттан киһиэхэ
тинис суунар суокканы биэрнэххэ
уонна сарымарда эбэтэр кыһа
утуһуон иһини тинини сууна-
рыгар үөрэтнэххэ. Тини манньык
ыраастаһылар. Бастаан дьыба
хөмүү уунан айабы кичэй-
сайдыаһылар. Оттон уута синги-
чилибэт суоккада өрөбө анал-
лаах бөрөһүөгү эбэтэр пастаны

биһиллэр иһиһи тинистэри хам-
ытыран баран иһи өттүлэрин,
ойдоросторун сууһулар. Онуоха
суокка аллараттан үөһа, үһөттөн
аллара ыаллылар. Ити кэһи-
тэн айабы атытан тинистэр ыс-
тымр уонна айах көндөйүн дьы-
ки не өттүлэрин ыраастаһылар.
Бүтэргэ бөрөһүөгү эбэтэр пасти-
кыра да хаалыһын курдук ыһа
айабы үчүгэйдик хос-хос сайды-
һылар. Тини ыраастыһын
миһэлэп харыстааһыахха, барар
изратык хаһа да таһыһын.

Төрөптүтэр өлөдөрүн тинистэ-
ра марыһаарына врачка көрдөрө
охсуулаахтар уонна өлөдөрө
врач сүбэлэрин хайдах толорол-
лорун кичэйэн кэтиэхтээхтар. Ос-
куолаарга айах көндөйүн чөб-
дүгүрдий мөдүй ытыһылар, өһө
төрөптүтэр оскуолаардаһы
эмчиттэри кытта иһа сибээһи
олохтоохтаахтар.

Кунду төрөптүтэр! Олөдөрүт
доруобай, кыраһыабай тинистаах
буолууларыгар эһиги элбэри
оноруоххутун сөп, онуоха иһи-
лэр ыраларыттан кыһаһын!

Л. ЧАПЛЫГИНА.

оройуоннаары балыһаа өбө
консултациятын фельдшерэ.

Редантор эбээһиниһин толороччи
Е. Д. ГУЛЯЕВ.

КУНДУ ААБААЧЧЫ! 1975 СЫЛГА

«САГА ОЛОХ»

хаһыакка сурутаргын умнума!

СУРУТУУ СЫАНАТА:

Сылга—3 солк. 12 харчы
6 ыйга—1 солк. 56 харчы

Сурутуу «Союзпечать»
агентствалара, сибээс өдө-
лөһөлөр, бэчээти общественной
тарбатааччылар хааччада
суох ыллаллар.

ВИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ почтовой индекс 678700, Чурапчы е. Карл Маркс
гул. 12. ТЕЛЕФОНАРЫТ редактор—9-13-95, редакторы солбулааччы, эппиэт-
инир секретарь—9-14-95, уопсай—9-13-95.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
райкома КПСС и районного Совета депутатов труди-
щихся Якутской АССР.